

Az Ausztriai magyarok és a központi szövetség

írta Deák Ernő

Az 1991. évi népszámlálás 33 459 környezetében magyarul (is) beszélő személyt mutatott ki, közülük 58,69 % volt osztrák állampolgár. Az előző, 1981. évi népszámlálással összevetve a létszám több mint a kétszeresére nőtt, igaz, az osztrák honosságú magyarok száma is az 1971 óta bekövetkezett visszaesés óta (14 815) 12 043-ról 19 638-ra emelkedett, tehát 63,07 % - emelkedést mutatott; jelentős eredmény, amire többfajta magyarázat is kínálkozik, de nem térünk ki rá ehelyütt.

A területi eloszlás szerint 6763 (20,11 %) magyar élt Burgenlandban, 13519 (40,40 %) Bécsben, 5440 (16,29 %) Alsó-Ausztriában. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a legnagyobb tömböt 18959 személlyel (56,69 %) a Bécs főként vonzáskörében élő magyarok képezik. Ez a helyzet tulajdonképpen az 1955. évi Osztrák Államszerződés óta fennáll, a (szovjet) megszállók távozása után ugyanis ismét Bécs lett a magyarok előnyben részesített tartózkodási helye. A magyaroknak nem egészen egynegyede (23,20%), azaz 7737 személy az egyes tartományi székhelyeken és környékén élt, így nevezetesen Felső-Ausztriában 3218, Stájerországban 1863 magyarul (is) beszélő személyt mutatott ki a népszámlálás; a többi tartományban jóval ezer alatt volt a magyarok száma. A mind 1971-hez, mind 1981-hez viszonyítva feltűnően jelentékeny emelkedés az elmúlt időszak bevándorlóira vezethető vissza, ami abból is kitűnik, hogy Alsó- és Felső-Ausztriában valamint Stájerországban jóval meghaladja a nem osztrák állampolgárságú magyarok száma az osztrák honosságúak számát. Ha nem is ilyen nagymértékben, de hasonló volt az összetétel Salzburgban és Vorarlbergben is. Sokan következetesen jóval magasabbra becsülik az ausztriai magyarok, magyar származásúak számát (50-70000), ami létszámbélikileg talán elfogadható, közösségi szempontból viszont mérvadó, hogy felfelé kerekítve 20 000 osztrák állampolgár legalább népszámlálási szintig vállalja magyar nyelvűségét, míg a jóval nagyobb rész erre nem fektet hangsúlyt és ennek megfelelően nem tart kapcsolatot az egyesületekkel.

Az ausztriai magyarok közösségileg a hetvenes évek végéig egymástól elszigetelten működő egyesületekre bomlottak. Bizonyos egységesülés Bécsben volt tapasztalható, de ez is inkább a nemzeti ünnepek (március 15., augusztus 20., október 23.) közös megünneplésében mutatkozott meg. Bécsben mindazonáltal szakadék volt a politikailag az 1956-os forradalom eszméit valló egyesületek és a Magyar Népköztársasággal szorosan együttműködő "lojális" egyesületek között. A kommunista rendszer több irányban beavatkozott az egyesületi életbe. Az egyik volt a rendszerrel szemben álló egyesületek ellen irányuló bomlasztási, elszigetelési kísérletek sorozata. Ennek két látványos megnyilvánulása volt az ávós Dalvári Vilmos "feketeinges" mozgalma az ötvenes évek végén, a másik a nagyon hatásosan működő, a MEFESZ alapjain álló Szabad Magyar Diákok Bécsi Szövetségének széttörlése. Az osztrák hatóságok az állam semlegességére való tekintettel, figyelemmel kísérték a magyar szervezetek tevékenységét és ügyeltek arra, hogy az általános külpolitikai helyzetre való tekintettel ne történjenek túlkapások. A Magyar Népköztársaság mindamellett igyekezett nyomást gyakorolni Ausztriára, különösen ügyelve a politikai színezetű megnyilvánulásokra. A beavatkozásnak jól bevált módszere volt a bomlasztás belülről, a magyarországi látogatók, kellő megdolgozása kívülről. Fokozottan nagy hangsúly helyeződött a "lojális" egyesületekre, amik a Collegium Hungaricum új épületében (1963 óta) nem csupán otthonra leltek, hanem teljes mértékben élvezték az MVSZ-en és a Hazafias Népfronton keresztül a nagykövetség közvetítésével a magyar állam nagyvonalú támogatását, többek között magyarországi "kulturimporttal". Szintén nyomásra, a nagykövetség konzuli osztálya egymás után tanácsolta el az egyesületek tagjait és javasolta nekik, hogy a politikai színezetű közösségek helyett legyenek a "politikamentes" CH-beli egyesületek tagjai, ahonnan vízumkérés esetén, még külön ajánlást is kaptak.

A helyzet a hetvenes évek végére kritikussá vált. Az áldatlan viszonyok hatására a legtöbben az osztrák társadalomba való teljes beépülést választották, ezáltal is kivonva magukat a

(kül)politikai feszültség légköréből. Az akkori fiatalabb generáció tagjai közül többen az ausztriai magyarrá válásban vélték a kiutat, azaz integrációs politikát folytatva közösségileg oly mértékben beépülni az osztrák társadalomba, hogy egyúttal megőrizhessék magyarságukat. A kezdeményezés 1979-ben vegyes (szociáldemokrata-konzervatív) Előkezesítő Bizottságtól indult ki. Ennek eredményeként a belügyminisztérium novemberben engedélyezte egy eredetileg egész Ausztriát behálózó csúcsszervezet megalakulását, mely Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége néven 1980. február 9-én alakult meg Bécs székhellyel. A 21 alapító egyesület, köztük valamennyi katolikus lelkesítés az ausztriai magyar szervezeteknek több, mint kétharmadát fogta egybe. (A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület -részben külpolitikai nyomásra elzárkózott az új tömörülés elől).

A Központi Szövetség egyik sarkalatos célja volt az 1976. évi nemzetiségi törvény alapján az ausztriai, osztrák honosságú magyarok népcsoportkénti elismertetése. Erre, nem utolsósorban a Magyar Népköztársaság ismételt beavatkozása folytán a magyarországi rendszerváltozás utánig kellett várni. Igaz, valamennyi helyi csoportosulást nem sikerült bevonni a népcsoport fogalom- körébe, mindazonáltal az osztrák kormány 1992. június 30-án kimondta a Bécs és környékén élő osztrák honosságú magyarok népcsoportkénti elismerését, ami gyakorlatilag annyit jelentett, hogy a burgenlandi és a "bécsi" magyarok együttesen alkotják a magyar népcsoportot. Az új helyzet közvetlen kihatásaként nyolcra 16-ra emelték a Magyar Népcsoport Tanács tagjainak számát, mely 1993. február 26-án tartotta alakuló ülését. Ebben a kibővített testületben az egyesületek részéről a Burgenlandi Kultúregyesület és a Központi Szövetség négy-négy helyet kapott. A Tanács másik felét szintén fele-fele arányban a pártok és felekezetek burgenlandi és bécsi megbízottai alkották. A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület vezetőségének két tagja tiltakozása jeléül lemondott mandátumáról, ezért helyükbe újakat kellett jelölni. Ettől a mozzanattól eltekintve kiegyensúlyozott együttműködés alakult ki a Tanács burgenlandi és bécsi tagjai között.

Tizenhárom év tanulóiskola nagyon sok vonatkozásban hasznosnak bizonyult, hiszen a holt pontról kellett elmozdítani az ausztriai magyarok ügyét. Kezdetben sokan a közvetlenül érintett magyarok közül sem értették meg, szem előtt tartva a csehszlovákiai, kárpátaljai, romániai, jugoszláviai magyarok tragikus sorsfordulóit, mi előny származik a kisebbséggé válásból. Az illetékes osztrák hatóságok és személyiségek felé mindenekelőtt történelmi háttérrel bizonyítani kellett ausztriai magyar identitást, hiszen a menekült, emigráns, vendégmunkás, egyáltalán a bevándorló eleve nem azonosítható a települt, generációk óta Ausztriában élő magyarokkal, tehát nem meríti ki a népcsoport fogalomkörét, ahogyan azt az 1976. évi népcsoporttörvény meghatározza. A bécsi gyökerek, az évszázados magyar múlt felkutatása mellett a Központi Szövetség hiteles és következetes politikát folytatott; megbízhatóságával meggyőzően hatott, ennek is volt köszönhető, hogy a Magyar Népköztársaság ellenakcióit kivéve sikerült szert tenni megfelelő kapcsolatokra. Ezen túlmenően eleve új arculatot jelentett, hogy képviselőtestületként valamennyi tagesyesület érdekében léphetett fel, kiépítve az egyes helyi csoportok közötti hálózatot. Az egyes lelkeszek személyi hivatalkörét meghaladva folyamatos és rendszeres kapcsolat jött létre a Központi Szövetség és tagesyesületei között.

A gyakorlati feladatok tekintetében szükségesnek mutatkozott a folyamatosság mellett a magasabb szintű országos tevékenység. Közvetlen a megalakulás előtt szűnt meg az 1957 januárjától megjelenő (Bécsi) Magyar Híradó, melynek, ha nem is utódként, de folytatásaként - többek között köztisztviselőben álló amerikai magyar személyiségek (Varga Béla, Varga László, Kovács Imre) biztatására -1980 márciusában Hanák Tibor szerkesztésében beindult a Bécsi Napló. A Központi Szövetség közvetlen ügyvitele az első években elnöke, P. Dr. Radnai Tibor lel- készhivatalában történt, egyre égetőbbé vált tehát saját iroda nyitása 1986. január 1-től (Bécs IV., Danhausergasse 8/1), ami Dr. Pálffy András nagylelkű támogatásának volt köszönhető. Létfonosságú volt a gyermekek magyar nyelvű oktatásának bevezetése, ami eredetileg a Központi Szövetség irodájából indult 1987 szeptemberétől, ellenben a növekvő érdeklődés folytán nagyobb helyiség után kellett nézni. A "Bécsi Magyar Iskola" 1989 szeptembere óta az Urániában működik, jelenleg a 13. tanévben két óvónő és négy tanítónő foglalkozik a több, mint száz beiratkozott gyermekkel. A magyar nyelviskolai oktatásának tekintetében is sikerült továbbjutnunk. A Központi Szövetség kezdeményezésére az Oktatásügyi Minisztériummal és Bécs város tanfelügyelőségével folytatott tárgyalások eredményeként az 1996/97-es tanévtől kezdetben két, jelenleg öt általános iskolai

osztályban szabadon választott tantárgyként bevezették a magyart; az 1999/2000-es tanévben 150 gyermek tanulja a magyar nyelvet. Még örvendetesebb, hogy 2000 szeptemberétől polgári iskolai ill. gimnáziumi szinten is lehetővé válik a magyar nyelv tanulása és érettségizni is lehet belőle (utóbbi lehetőség addig is fennállott). Mivel a IV. kerületi helyiség egyébként is kicsinek bizonyult, a Bécsi Napló szerkesztőségének irodája mellett a népcsoportkénti elismerést követően 1993 decemberében újabb helyiség bérlésére került sor (Bécs III., InvalidenstraBe 11/2a).

A sokrétű tevékenységből kiemelhető továbbá az Őrség falinaptár kiadása (1985 óta), a tíz év óta rendszeresített Műsorismertető, magyar származású képzőművészek alkotásainak kiállítása, kétnyelvű rendezvények jelentős alkotók kerek évfordulójára (Bartók Béla, Kodály Zoltán, Tamási Áron, Franz Schubert, Johann Straus B stb.). Különösen a szórványmagyarság életében fontos szerepet játszik a színház: öt éve kisebbségi magyar színjátszó csoportok évi 2-3 vendégszereplésével tesz eleget, ezen követelménynek a Központi Szövetség. Ki kell emelni az 1990 óta kétévenként megrendezésre, kerülő "Kufstein Tanácskozásokat", melyeknek anyaga nyomtatásban is megjelenik.

A 2000. millenniumi évre három országos rendezvénnyel készül a Központi Szövetség: 1. Hétágú síp - magyar együttesek fellépése az egész Kárpát-medencéből a bécsi városházán; 2. A "Kufstein Tanácskozás" folytatásaként Mit ér az ember, ha magyar? - A magyarságtudat történeti összetevői 2000. szeptember 9-10-én Oberpullendorf/Feisönpulyán, magyar nyelven; 3. Tausend Jahre Lebensgemeinschaft in Zentraleuropa - Ezer év együttélés Középeurópában. Nemzetközi konferencia 2000. október 20-21-én Bécsben német nyelven. (A Bécsi Magyar Történeti Intézettel valamint a bécsi Tudományegyetem Finn-ugor és Kelet-európai Történeti Intézetével karöltve.)

Az örvendetes kibontakozás 1997 óta megtorpant. Azt a szintet, amelyre sikerült felfejleszteni a közösségi életet, egyre nehezebb tartani. Ennek okai elsősorban a Kancellária részéről tapasztalható magatartásból következnek. Eltekintve attól, hogy az 1996-ra jutott 4,5 millió Schillinges támogatást a beígért, fokozatosan 7 millió Schilling-re emelkedő összeg helyett 1999-re 3,8 millióra csökkentették, ami, összevetve a népcsoportnak jutó támogatás 52 millió Schillinges végösszegével a harmadik legnagyobb népcsoportra, a magyarra nézve botránnyosan csekély összeg. A támogatás túlságosan késleltetett átutalása, valamint az elszámolás körül támasztott akadályok mind csak megnehezítik a gördülékeny ügyvezetést. Mindehhez tudni kell, hogy a magyar népcsoport nem rendelkezik fizetett alkalmazottakkal (a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület fizetett titkári állása is már hosszabb ideje rendezetlen), tehát valamennyi adminisztratív munkát a szervezetek vezetőségének tagjai szabad idejükben végzik. Azok pedig nem járatosak a hivatalok útvesztőiben, könnyen eltájolódhatnak a velük szükséges ügyvitelben, nevezetesen a könyvelői felkészültséget igénylő elszámolásoknál.

Külön nehézséget okoznak a Nemzetiségi Tanács körül támadt bonyodalmak. Az előző megbízási ideje 1997. február 26-án lejárt. Addigra a folyamatosság érdekében gondoskodni kellett volna az új Tanácsba kerülő tagok jelöléséről, a Kancellária ellenben csak májusban értesítette erről az érintett egyesületeket, pártokat és egy házakat. Habár a felszólításnak mindegyik eleget tett, egészen év végéig nem került sor a jelöltek kinevezésére. Akkor újabb bonyodalom támadt amiatt, hogy a Collegium Hungaricumban székelő ún. Csúcsszervezet képviselői igényeltek állásfoglalást. A dolgot külön nehezítette a titokzatosság, ugyanis sem a "Csúcsszervezet", sem pedig a Kancellária nem fedte fel időben szándékát. Az első, egyeztetésnek szánt megbeszélésre 1998. január 12-én került sor, kész tények elé állítva a Központi Szövetséget. A Kancellária megbízott ügyvezetője ugyanis közölte, hogy a "Csúcsszervezet" bekapcsolása érdekében - minden más lehetőséget kizárva - a Központi Szövetségnek le kell mondania egy mandátumról. A szándék elfogadhatatlan volt, hiszen a Központi Szövetség számára rendkívül hátrányos megkülönböztetést jelentett, nemde ő kezdeményezte és vívta ki a Bécs és környéke magyarjainak népcsoportkénti elismerését, országszerte együttműködést hozott létre a tageszervezetek között, ami által fokozódott az egyesületi tevékenység, végeredményben tehát visszaszerezte a körülmények ellenére nagyon sokrétű tevékenységet fejlesztett ki. Más kifejezéssel a Kancellária ilyen gesztussal kívánta kifejezésre juttatni a Központi Szövetséggel szembeni fenntartásait.

Az 1998. évi szokásos tevékenység folytatása mellett beadványok, kihallgatások és tiltakozások láncolatának lebonyolításával telt el. Az év közepén az Osztrák Néppárt a status quo alapjára helyezkedett, amit elfogadott a Szociáldemokrata Párt is. Ez az álláspont annál inkább is reális mérlegelésen alapult, mert Viktor Klima kancellár úgy érvelt, hogy az új tanács nem szabad bevinni feszültségeket, ellentéteket, amik megnehezítenék munkáját. Ezen a ponton a Kancellária ügyvezetője újabb elképzeléssel jelentkezett: jogi úton ki kell vizsgálni a helyzetet (Rechtsverfahren), vagyis jogosult-e a "Csúcsszervezet" a Tanácsban való képviselőre, természetesen a Központi Szövetség rovására. Mivel eltökélt politikai szándék rejlett mögötte, a vizsgálódás eredményeként kiderítették a jogosultságot, amit aztán el is fogadott a minisztertanács. A Központi Szövetségnek csupán annyit sikerült elérnie, hogy az első jelölt visszalépett, mivel bizonyítottan tagja az Osztrák Kommunista Pártnak, mi több, korábban még ifjúsági vezető is volt. A "Csúcsszervezetre" is rá lehetett bizonyítani, hogy csupán fantom szervezet, nem fejtve ki semmiféle önálló tevékenységet. Így a Munkásegylet akadt fenn a hálón, az ő elnöke került a Tanácsba, aki egyúttal a "Csúcsszervezetnek" is elnöke. Ebben a helyzetben nem maradt más kiút, mint a Közigazgatásnál panasszal élni a döntés ellen. Az ügy folyamatban van, bírósági döntés a következő hónapok folyamán várható.

Nem csupán a Központi Szövetségre, hanem az ausztriai magyarok, döntő többségére nézve is kimondottan felháborító, hogy olyan csoportosulás nyert ez által képviselőt, amely egészen a rendszerváltásig szorosán együttműködött a kommunista rendszerrel, tagjai sorában meghatározó szerepet vittek a kommunisták, köztük tizenkilences veteránok, a Collegium Hungaricum épületében topográfiaileg is bizonyítva, hogy nem Ausztria népcsoport politikáját követve, hanem a magyarországi kommunista rendszer függvényeként tájékozódott. Ez önmeghatározásukból is kitetszett, ugyanis a kilencvenes évek első felében még mindig magyar kolóniának nevezték magukat, ami semmiképpen sem egyeztethető a népcsoport fogalmával (ausztriai otthonosság, önálló arculat). Szüreti mulatságokon, farsangi bálokon kívül semmiféle önálló tevékenységet nem fejtettek ki, hanem kizárólag magyarországi kulturális importból éltek, amihez teljesen ingyenesen jutottak hozzá. A Kádár-rendszer konszolidációjával párhuzamosan - az említett módszerek segítségével - sokakat sikerült oly mértékben behálózniuk, hogy az illetők nem egy esetben minden kötelezettség nélkül eljártak filmvetítésekre, operettetekre stb. Ezáltal azt a benyomást keltették, mintha tömegbázisra tettek volna szert. A politikailag meg nem alkuvó egyesületeket természetesen hátrányosan érintette a rájuk nehezedő nyomás, tagjaik "elterelése", mindenekelett pedig mindenfajta támogatás hiánya.

Mint szó volt róla, Ausztria is inkább megtúrte mint támogatta őket. A kibontakozást célzó kezdeményezést már a kezdet kezdetén igyekezett megakadályozni a magyarországi kommunista hatalom, aminek leglátványosabb megnyilvánulása volt, hogy ellene hangolták a Burgenlandi Magyar Kultúregyletet. Az EIőkészítő Bizottság ugyanis annak vezetőségét is igyekezett megnyerni tárgyalásos alapon. 1980. január 18-ra már kitűzték a megbeszélés időpontját, ellenben a Népszabadság 1979. december 24-i számában közel egész oldalas cikk jelent meg Burgenlandban magyarok között: Az őrségodadát címmel, melyben a legnagyobb elismerés hangján ír a volt ávós Szabó László (a tv Kék fény c. adásának szerkesztője) a "magyar nyelv apostolairól", akiket óvni kell a "hidegháborús gyűlölködőktől", nehogy esetleg megfertőzzék a szocialista Magyarországgal szemben lojális burgenlandi magyarokat. Az eredmény ennek megfelelő volt: habár számosan eljöttek az alsóöri könyvtárba, lelkesek és más egyesületek, vezetői, a Burgenlandi Magyar Kultúregyletet tiltakozott az összejövétel ellen, s a következő években is elzárkózott a Központi Szövetséggel való hivatalos együttműködés elől. Szeberényi Lajos, akkori elnökhelyettes, aki magánszemélyként részt vett a megbeszélésen, hatásosan fejtette ki, milyen jó kapcsolataik vannak az MVSZ-szel és a Hazafias Népfronttal, s ezt nem kockáztathatják "emigráns" egyesületekkel való együttműködéssel. Ebben a vonatkozásban említhető a nagykövetség képviselőjének kijelentése a Burgenlandi Magyar Kultúregyletet 20. közgyűlésén 1988-ban: a Magyar Népköztársaságnak nem áll érdekében emigráns egyesületek bevonása a Népcsoport Tanácsba.

A Központi Szövetség eredményes munkájától tartva ellensúlyozásul 1983-ban három CH-beli egyesület létrehozta a "Független Ausztriai Magyar Egyesületek Csúcsszervezetét". A cél a kommunista rendszerrel való együttműködést elutasító tömörülés háttérbe szorítása és

elszigetelése. Attól sem riadtak vissza, hogy kétes hírű személyek aláírásával leveleket intéztek osztrák politikusokhoz, azzal az érveléssel, hogy a Központi Szövetség az osztrák-magyar kapcsolatok aláásására törekszik, ezért a két ország közti együttműködés ellensége. Az illető meghasonlott állapotában bevallotta, hogy a Nagykövetségen segítettek neki megfogalmazni a szövegeket. Született olyan levél is, melynek feladója (Burgenlandi Magyar Kultúregyesület) a népcsoportkénti elismerés felkarolása helyett az Osztrák Államszerződés 7. paragrafusára hivatkozva a Központi Szövetség betiltását indítványozta "népcsoportellenes" tevékenysége miatt. A múlt bevallása nélkül nehezen képzelhető el bármiféle közeledés, erre pedig az érintett egyesületek eddig semmi hajlandóságot nem mutattak. Külön elmérgesítette a helyzetet, hogy egyeztető tárgyalás nélkül, jelentették be a Kancellárián képviselői óhajukat, utóbbi pedig nem mérlegelve a valóságos helyzetet a Központi Szövetség hátrányára tette meg javaslatát a Minisztertanácsnak. Ezzel nem csupán igazságtalanságot követett el, hanem érzékeltette, mennyire nem értékeli az ausztriai magyarok érdekében kifejtett munkáját. Ezen túlmenően - anyagi juttatásokkal is - sikerült megosztani a nagy nehezen kialakult egységesülést. Úgy tűnik, a magyar népcsoport megerősödése nem számíthat különösebb érdeklődésre, a kulturális tevékenység pedig nem részesül, kellő méltánylásban.

Külön megnehezíti a további munkát a Központi Szövetség új helyiségének kérdése. Bizonyos fokig kényszerhelyzetben feladta a régi helyiségeit és új helyre költözött a nyitott kérdések maradéktalan tisztázása nélkül. Kielégítő megoldás csak abban az esetben, kínálkozna, ha a Kancellária soron kívüli támogatással biztosítaná az adósságok kifizetését, ami viszont elképzelhetetlen a támogatottság jelenlegi szintjén. Kibontakozás csakis a viszonyulás és a módszerek megváltoztatása révén állhat elő. Általános tünet a magyar egyesületek tagságának kiöregedése, továbbá a magyarországi látogatások szinte kizárólagossági szintre helyezése. Azok, akik rendszeresen járnak Magyarországra, alig van igényük a meglévő egyesületek rendezvényeinek látogatására. Természetesen az eddigi műsorpolitikát alaposan át kellene gondolni, részben új alapokra helyezni. Létfonosságú a fiatal nemzedékek bevonása az egyesületi életbe, ami viszont áthidalhatatlannak tűnő akadályokba ütközik.

Annak tudatában kell eljárni, hogy a magyarság nem jelent nélkülözhetetlen értéket, megőrzése, ápolása mellőzhető. A legfontosabb és legsürgősebb teendő tehát a tudatképzés lenne. Habár nyelvében él a nemzet, tudnunk kell, hogy a nyelv nem csupán az emberi érintkezés eszköze, hanem a nyelvben lelkület, beidegződések, érzelmek, tudattartalmak élnek. Ezeket kell felszínre hozni nem egy vonatkozásban olyan elemek bevonásával, amelyek segítségével növelhető és vállalható a magyarsághoz tartozás értéke. Mindazonáltal bízva a helyiségkérdés kielégítő megoldásában, meglenne az esély arra, hogy a bécsi magyarok Bécs 1. kerületében, a Schwedenplatz 2. szám alatti ház első emeletén olyan klubszobával és előadóteremmel rendelkezzenek, ahol közösségileg berendezkedve végleges otthonra lelhetnek. Tamási Áron és az osztrák népcsoport törvény értelmében, mi "bécsi" magyarok is azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne. Ha tehát van állandó otthonunk, itthon is tudunk lenni Ausztriában, Bécsben.

A fentebb vázoltak alapján húsz év távlatából nyugodt lelkiismerettel megállapítható, hogy korszakalkotó volt a Központi Szövetség megalakítása, a szervezeti élet új alapokra helyezése, az egyesületek közti együttműködés kiépítése, mindenekelőtt a Burgenlandon kívül élő, osztrák honosságú magyarok népcsoportkénti elismerésének kivívása, habár ez jelenleg a Bécs és vonzáskörében élő, igaz a legnagyobb tömörülést jelentő magyarokra szorítkozik. Eseményekben gazdag, eredményekben sem csekély húsz év könyvelhető el.

Fontos azonban, hogy jövőt hordozó legyen a történelemmé formálódó jelen.

írta Deák Ernő
forrás: Bécsi Napló